

Π Α Ρ Α Γ Ρ Α Φ Ο Σ - Θ Ε Ω Ρ Ι Α

Όταν γράφω ένα κείμενο, το χωρίζω σε παραγράφους. Κάθε παράγραφος αντιστοιχεί σε μια **θεματική ενότητα**. Η δομή μιας παραγράφου διακρίνεται σε τρία μέρη: θεματική πρόταση / λεπτομέρειες – σχόλια / κατακλείδα.

- 1) **θεματική πρόταση:** η επιγραμματική παρουσίαση του θέματος της παραγράφου.
- 2) **λεπτομέρειες ή σχόλια:** η αναλυτική παρουσίαση του θέματος της παραγράφου.
- 3) **κατακλείδα:** η ανακεφαλαίωση των πληροφοριών της παραγράφου.

Να διακρίνεις τη θεματική πρόταση, τις λεπτομέρειες ή σχόλια και την κατακλείδα:

Από άποψη χαρακτήρα οι άνθρωποι μπορούν να μοιραστούν σε δύο κατηγορίες: στους ανθρώπους του “ναι” και στους ανθρώπους του “όχι”. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι άνθρωποι εκείνοι που, όταν τους ζητάς να κάνουν κάτι, δεν μπορούν να αρνηθούν, ακόμα και αν αργότερα το μετανιώσουν. Στη δεύτερη πάλι κατηγορία ανήκουν οι άνθρωποι εκείνοι που αντιδρούν συνέχεια αρνητικά σε ό,τι τους πουν οι άλλοι, ακόμα και αν συμφωνούν κατά βάθος με αυτό. Θα έλεγε κανείς ότι στις δύο αυτές περιπτώσεις έχει να κάνει με δύο ακρείας και λανθασμένες μορφές συμπεριφοράς.

Η θεματική πρόταση μιας παραγράφου μπορεί να αναλυθεί με την παράθεση παραδειγμάτων. Στην περίπτωση αυτή **τα παραδείγματα που χρησιμοποιείς δεν είναι τυχαία!** Έτσι, δεν μπορείς να αναφέρεις π.χ. παραδείγματα κακής χρήσης της κινητής τηλεφωνίας σε μία παράγραφο η θεματική περίοδος της οποίας αναφέρεται στα θετικά της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Τα παραδείγματά σου μπορείς να τα παίρνεις:

α. από την καθημερινή ζωή (την εμπειρία σου από τη ζωή σου μέσα στο σχολείο, την οικογένειά σου, την γειτονιά σου και την κοινωνία σου)

β. από τον χώρο της Ιστορίας (εφόσον γνωρίζεις καλά αυτό στο οποίο αναφέρεσαι)

γ. από γενικότερες γνώσεις που έχεις. Φυσικά μπορείς να επινοείς και δικά σου παραδείγματα, αρκεί να είναι **αληθοφανή** (δηλαδή να ανταποκρίνονται σε πραγματικές καταστάσεις).

ΕΚΘΕΣΗ	ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ
πρόλογος	θεματική πρόταση
κυρίως θέμα	σχόλια / λεπτομέρειες
επίλογος	κατακλείδα

- **Στην αρχή κάθε παραγράφου αρχίζω την πρότασή μου λίγο πιο μέσα:**
Θα ήθελα να σας μιλήσω για το μέρος όπου ζω. Το Ηράκλειο είναι μια πόλη...
- **Γράφω ξεκάθαρα. Επεξηγώ όσο μπορώ ό,τι γράφω χωρίς να αφήνω κενά στο νόημα.**
ΛΑΘΟΣ: Στο χωριό μου υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορεί να κάνεις κάποιος.
ΣΩΣΤΟ: Στο χωριό μου υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορεί να κάνει κάποιος, όπως π.χ. να συμμετέχει σε τοπικούς χορευτικούς ομίλους, να παρακολουθήσει όμορφες βραδιές με κρητική μουσική και άφθονη τσικουδιά και να μάθει τα μυστικά της ντόπιας παραδοσιακής διατροφής.
- **Δεν γράφουμε φράσεις ή λέξεις που χρησιμοποιούνται καθημερινά στον προφορικό λόγο:**
ΛΑΘΟΣ: Μου την έφερε αλλά και εγώ τον βρήκα και του τα είπα ένα χεράκι!
ΣΩΣΤΟ: Με ξεγέλασε αλλά και εγώ τον βρήκα και τον μάλωσα!
- **Αποφεύγουμε την επανάληψη λέξεων που μοιάζουν μεταξύ τους:**
ΛΑΘΟΣ: Η παιδεία στην εποχή μας παραμελείται. Τα παιδιά ασχολούνται με διάφορα παιχνίδια...
ΣΩΣΤΟ: Η παιδεία στην εποχή μας παραμελείται. Οι νέοι ασχολούνται με διάφορες δραστηριότητες...

Ποιες είναι οι αρετές μιας καλής παραγράφου;

α. σαφής σκοπός: να δηλώνεται με τρόπο ξεκάθαρο και κατανοητό αυτό στο οποίο αναφέρεται

β. επαρκής ανάπτυξη: η θεματική πρόταση να αναπτύσσεται με αρκετές λεπτομέρειες

Ποια από τις παρακάτω παραγράφους έχει επαρκή ανάπτυξη και γιατί;

- Ο άνθρωπος απέτυχε εντελώς στον προορισμό του. Μέσα στους αιώνες κατόρθωσε να δημιουργήσει θαύματα, όπως ο τροχός, η τυπογραφία ή η ιατρική.
- Ο άνθρωπος απέτυχε εντελώς στον προορισμό του. Μέσα στους αιώνες κατόρθωσε να δημιουργήσει θαύματα, όπως ο τροχός, η τυπογραφία ή η ιατρική. Ωστόσο, έχει αποτύχει στον πιο βασικό τομέα: να δημιουργήσει έναν κόσμο γεμάτο ειρήνη, αλληλοκατανόηση και αγάπη για τον πλησίον.
- Θαυμάζω το φίλο μου τον Πέτρο, γιατί έχει άριστη επίδοση στα μαθήματα. Ωστόσο, δεν είναι καθόλου εγωιστής, αλλά ένας πολύτιμος φίλος. Νομίζω λοιπόν πως είναι λογικό κάποιος να θαυμάζει έναν άνθρωπο όπως ο Πέτρος!
- Θαυμάζω το φίλο μου τον Πέτρο, γιατί έχει άριστη επίδοση στα μαθήματα. Λύνει με ευκολία αρκετά δύσκολα προβλήματα ενώ οι εκθέσεις του είναι συχνά υποδειγματικές. Ωστόσο, δεν είναι καθόλου εγωιστής αλλά ένας πολύτιμος φίλος. Αν κάποιος αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα, ο Πέτρος είναι πάντα δίπλα του. Νομίζω λοιπόν πως είναι λογικό κάποιος να θαυμάζει έναν άνθρωπο όπως ο Πέτρος!

γ. ενότητα: να μην περιέχει λεπτομέρειες άσχετες με το κυρίως θέμα

Ποια παράγραφος έχει ενότητα;

- Μου αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο. Έτσι, θαυμάζω τους ποδοσφαιριστές και όλους τους παράγοντες που έχουν σχέση με αυτό. Μάλιστα, ονειρεύομαι, όταν μεγαλώσω, να ασχοληθώ επαγγελματικά με το ποδόσφαιρο. Θα ήθελα να είμαι περιζήτητος από τις ομάδες όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού. Να γιατί μου αρέσει το ποδόσφαιρο.
- Μου αρέσει πολύ το ποδόσφαιρο. Γιατί είναι ένα άθλημα ομαδικό που απαιτεί υψηλό επίπεδο συνεργασίας των παιχτών. Για να έχει η ομάδα το επιθυμητό αποτέλεσμα, οι παίκτες οφείλουν να αγωνίζονται με υψηλό αίσθημα ευθύνης. Απαραίτητη θεωρείται η τεχνική των παιχτών. Επίσης, το ποδόσφαιρο προσφέρει θέαμα και ψυχαγωγία σε όλους. Οι οπαδοί νιώθουν ένα με τους παίκτες. Να λοιπόν γιατί θαυμάζω το ποδόσφαιρο!

δ. αλληλουχία νοημάτων: οι λεπτομέρειες της παραγράφου να οργανώνονται με μια λογική σειρά

Η παρακάτω παράγραφος έχει αλληλουχία νοημάτων:

- Της γιαγιάς της άρεσε πάρα πολύ να καλλιεργεί λαχανικά. Της άρεσε να φυτεύει τους σπόρους με τα ίδια της τα χέρια, να νιώθει το χώμα και να παίρνει τον πολύτιμο καρπό της γης. Όταν ήταν στενοχωρημένη, έβγαινε περίπατο και πήγαινε κοντά στη λίμνη, κοιτάζοντας τα κύματα της θάλασσας. Η γιαγιά δεν κρατούσε ποτέ για τον εαυτό της τα λαχανικά της. Της άρεσε να τα μοιράζεται με εκείνους που αγαπά. Η γιαγιά πίστευε πως η Φύση βοηθά στη θεραπεία των ασθενειών, φυσικών και ψυχικών.

ε. συνοχή: οι ιδέες της παραγράφου να συνδέονται με συνδετικές λέξεις και φράσεις¹

1 Φράσεις ώστε η παράγραφός σου να έχει συνοχή:

- πρώτα πρώτα, καταρχάς, αρχικά, βασικά...
- πρόκειται για...
- για να..., προκειμένου να..., ώστε να...
- με τον ίδιο τρόπο, ανάλογα...
- άλλωστε, από την άλλη πλευρά, ωστόσο, αν και, αντίθετα, όμως...
- έπειτα, ακόμη, επιπλέον, επίσης, στη συνέχεια...
- επομένως, το συμπέρασμα είναι ότι, συνεπώς, κατά συνέπεια, άρα...
- χωρίς αμφιβολία
- τελειώνοντας, το συμπέρασμα είναι ότι...